

Gdynia 27 września 2019

Informacja prasowa

Gala Otwarcia XI Festiwalu Filmowego Niepokorni Niezłomni Wyklęci

Na początek Gali, Barbara Pospieszalska, najmłodsze pokolenie polskiego jazzu, zaśpiewała utwór napisany przez Norwida z muzyką Czesława Niemena „Moja piosnka”. Galę prowadzili Angelika Górny i Jan Pospieszalski.

„Główne przesłanie XI edycji to łączenie pokoleń. Odziedziczyliśmy nie tylko język, ale i aktywa materialne, dziedziczenie ma różne formy... ale łączy nas tożsamość i wartości – jesteśmy spadkobiercami naszych przodków – i o tym jest ten Festiwal” – mówili. Powitano gości, którzy przybyli na Galę – kombatanów, autorów filmów z Węgier, Czech, Rumunii, Albanii, Stanów Zjednoczonych, National History Day.

Dyrektor Festiwalu Arkadiusz Gołębiewski powiedział m.in.:

„Jestem wzruszony, że ogrom prac całorocznych finalizujemy na tym festiwalu. Każda edycja w Gdyni jest przełomowa, zawsze jest coś nowego, po raz jedenasty przyjechali ludzie, aby przez sztukę opowiadać o poszukiwaniach historii w swoich domach i przetwarzać ją przez swoją wrażliwość artystyczną. Staliśmy się też ciekawą propozycją dla naszych sąsiadów z zagranicy, więc w tym roku zainaugurowaliśmy nowy konkurs – międzynarodowy. Zaproszenie do jury przyjęli zacni goście: przewodniczącym został prof. Sam Bryan, filmowiec, wykładowca akademicki z USA. Jest tu z nami dzięki współpracy z IPN przy okazji 80. rocznicy wybuchu II wojny światowej – pobyt na Festiwalu jest kolejnym akordem jego odwiedzin w Polsce. W tym toku też mówimy też o archiwach i ich znaczeniu dla pamięci narodu. Zaproszenie przyjęło Archiwum Akt Nowych i AIPN”.

Paweł Nowacki odczytał laudację dla Marka Cichockiego, który otrzymał nagrodę literacką im. bł. ks. Bukowinskiego „Germanista, filozof i historyk autor wielu książek i publikacji naukowych, współtwórca i redaktor teologii politycznej, nie waham się powiedzieć – jeden z najważniejszych w Europie filozof polityki w swoim pokoleniu, konserwatysta dobrej polskiej szkoły. Profesor starego typu, który postrzega swoją rolę jako dociekanie prawdy. Jego książki są wręcz rebelianckie. „Porwanie Europy” to lektura obowiązkowa dla kilku pokoleń Polaków, za to „Północ i Południe” jest wręcz wybuchowa – zmusza do weryfikacji naszych poglądów i wyobrażeń o polskich dziejach i naszym miejscu w Europie. Píše wprost, że tyl-

ko zachowując rzymską formę państwa możemy zachować swoją tożsamość. Zafascynowany Polską i Polakami buntownik, rebeliant, piszący książki, których ładunek emocjonalny dorównuje przekazowi intelektualnemu”.

Wiceprezydent Gdyni Marek Łucyk oficjalnie otworzył XI Festiwal NNW „Witam w mieście, które kocha film z wzajemnością. Już nie musimy udowadniać – jesteśmy filmową stolicą Polski. Dziękuję organizatorom – dziewięć lat temu to był zupełnie inny festiwal – dziś to już nie tylko projekcje filmowe, ale wystawy, warsztaty. Dziękuję też, że współpracujecie z naszą młodzieżą zarażając ich chęcią odkrywania historii. Oficjalnie ogłaszam XI Festiwal Filmowy Niepokorni Niezłomni Wyklęci za otwarty”.

Podczas Gali wręczono nagrody Festiwalu NNW.

SYGNETY NIEPODLEGŁOŚCI

Kpt. Eugeniusz Siemaszko (nagrodę wręczył Prezes IPN Jarosław Szarek). Kpt Siemaszko powiedział „dziękuję, że uznano naszą walkę. To tu na Kamiennej Górze otrzymałem karę śmierci, do sądu przywieziono młodzież, żeby pokazać im nas jako zwyrodnialców... W mojej rodzinie byli legionieści, wychodząc z więzienia wiedziałem, że młodzi ludzie w końcu zmadrzeją i będą myśleli jak Piłsudski, by służyć ojczyźnie”.

Stanisław Witkowski – za działalność w czasie okupacji i od 1944 roku pod okupacją sowiecką na rzecz niepodległej. Uwięziony za usiłowanie obalenia władzy ludowej, dostał wilczy bilet, uniewinniono go dopiero w 1989 roku. Podczas odbierania statuetki powiedział: „jestem szczęśliwy, że doczekałem wystąpienia przed taką publicznością, wzruszenie odbiera mi mowę”.

Antoni Lenkiewicz – opozycjonista antykomunistyczny, odznaczony Orderem Odrodzenia Polski przez Lecha Kaczyńskiego, krzyżem Solidarności Walczącej.

Józefa Bryg – zawinięta w chustę cudem ocalała z rzezi wołyńskiej, zamordowano wówczas jej rodziców. W jej osobie honorujemy wszystkie ofiary rzezi wołyńskiej, niech pamięć o tym ofiarach trwa również tu.

Mjr Danuta Szyksznian-Ossowska „Sarenka” – łączniczka, nie mogła przyjechać, ale przekazała swoje słowa: „Kiedy aresztowano mnie w Wilnie w 1944 roku za

ORGANIZATORZY

PARTNERZY GŁÓWNI

DOPFINANSOWANO

WSPÓŁFINANSOWANE

DOPFINANSOWANO

SPONSORZY

PARTNERZY INSTYTUCJONALNI

PATRONI MEDIALNI

działalność konspiracyjną, moja mama powiedziała mi na pożegnanie: tylko drzewa o silnych korzeniach przetrwają burzę... Chciałam dziś podziękować państwu za pielęgnowanie tych korzeni”.

Mieczysław Chojnacki „Młodzik” – był świadkiem jak ppłk Ciepliński i jego towarzysze byli wyprowadzani na śmierć. Chojnacki to wspaniała postać, żołnierz ruchu oporu, więzień Rakowieckiej, siedział z Łupaszka, żołnierzami brygad wileńskich, żołnierzami NSZ. Człowiek o ogromne pokorze, uczciwości” – mówił Jacek Pawłowicz dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL.

Pośmiertnie statuetki otrzymali:

Mieczysław Dziemieszkiewicz ps. „Rój”;

mjr Józef Batory;

gen. Wojciech Borzobohaty ps. Jelita;

Andrzej Leszek Wernic;

ks. Sylwester Zych – zamordowany po 1989 roku. Pospieszalski przypomniał, że przed śmiercią ksiądz powiedział do siostry „Ten okrągły stół jest za bardzo kanciasty”;

ppłk Zbigniew Lazarowicz polski działacz podziemia niepodległościowego.

DRZWI DO WOLNOŚCI

Nagroda honorująca bohaterskie osoby, które pozostawały w cieniu, ale w czasach zniewolenia wykazywały się niezwykłą odwagą.

Pośmiertnie **Andrzej Jachowicz** – jak wielu mieszkających w Norwegii Polaków pomagał w odzyskaniu niepodległości m.in. szmuglował powielacze.

Pośmiertnie **ks. Aleksander Smędzik** – wspierał represjonowane kobiety w Gołdapi i ich rodziny.

Pośmiertnie **Romuald Lazarowicz** – za wybitne zasługi kronikarza dokumentalisty, autor biogramów kombatanów AK i WiN. Z rąk Elżbiety Więclawskiej-Sauk, członka KRRiTV, nagrodę odebrała żona Helena Lazarowicz.

Tibor Pakh z Węgier – „jestem szczęśliwa, że mój przyjaciel zdążył otrzymać tę nagrodę, bo jest nas coraz mniej. W 1956 naśladowaliśmy Polaków i mam nadzieję że teraz też będziemy. To, co robicie jest wyjątkowe i wzniosłe” – powiedziała

Maria Wittner, uczestniczka powstania węgierskiego, która odbierała nagrodę w imieniu Pakha.

Jerzy Filak, Małgorzata Suszyńska, Kazimierz Suszyński, Marian Oziwicz z Solidarności Walczącej – uznali, że nagrodę odbiorą wspólnie, by pokazać Solidarność w praktyce.

Dorota Błażewicz – rodzice byli drukarzami prasy podziemnej we Wrocławiu. „Gdy wybuchł stan wojenny byłem w 6 klasie. Rodzice podjęli decyzję, że w domu będzie drukarnia i tak zaczęłam uczestniczyć w drukowaniu i kolportowaniu prasy podziemnej, później dołączył do nas mój młodszy brat”.

Dorota Dejneka – Solidarność Walcząca z Wrocławia.

Szef MEN Dariusz Piontkowski skierował list na ręce dyrektora Festiwalu NNW, który odczytała Anna Ostrowska rzecznik MEN. Minister napisał m.in. **„Festiwal na stałe wpisał się w kalendarz najważniejszych wydarzeń patriotycznych tego kraju – nie ma drugiego tak istotnego, który w całości byłby poświęcony historii i dążeniu do wolności (...). Dziękuję za zorganizowanie kolejnej edycji, która pomaga w budowaniu tożsamości narodowej i patriotyzmu. Życzę Państwu dalszych sukcesów, by poruszać i inspirować do refleksji”**. Dziękujemy szczególnie za cenny i wzruszający projekt Młodzi dla Historii – dodała od siebie rzecznik MEN.

Z kolei prezes IPN Jarosław Szarek dziękował tym, którzy pozostali wierni elementarnym wartościom tworzoną od wieków. Dodał, że bardzo ważna jest przyszłość, czy znajdzie się młodzież taka, jak nasi bohaterowie, dlatego **zwrócił się ze szczególnymi podziękowaniami do obecnych na Gali prof. Andrzeja Nalaskowskiego oraz Beaty Popławskiej -Walusiak i Dariusza Walusiaka**.

Na koniec Jan Pospieszalski powiedział, że Festiwal NNW to miejsce dla rodzin i dzieci wyklętych, gdzie mówi się prawdę o tym, jak było, gdzie mówi się o bohaterach, gdzie czuje się dumę z ich postawy.

Podczas Gali można było posłuchać piosenek w wykonaniu Basi Pospieszalskiej, zespołu Kresowianka z Białorusi, Jędrka Podolaka. Z mini koncertem wystąpił też Norbert „Smoła” Smoliński, który przypominał, że jego przygoda z Contra Mundum zaczęła się właśnie na Festiwalu NNW”.

Marek Zalewski tworzył odciski dłoni nagrodzonych bohaterów, to kolejny projekt Arkadiusza Gołębiewskiego „Ściana Wolności” – zbieranie odcisków dłoni świadków historii.

W tym roku Patronat Honorowy nad festiwalem, objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Andrzej Duda.

Partnerami głównymi są: PKO BANK POLSKI oraz PKN ORLEN.

Festiwal został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszy Promocji Kultury oraz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

Organizatorami są Stowarzyszenie Scena Kultury i Miasto Gdynia.

ORGANIZATORZY

PARTNERZY GŁÓWNI

DOPINANSOWANO
ZE ŚRODKÓW
WŁAŚCIWA KULTURY
(DZIEDZICTWA
NARODOWEGO)

WSPÓŁFINANSOWANE

DOPINANSOWANO
ZE ŚRODKÓW
WŁAŚCIWA KULTURY
(DZIEDZICTWA
NARODOWEGO)

SPONSORZY

PARTNERZY INSTYTUCJONALNI

PATRONI MEDIALNI

